

Zgodnja . DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 glđ. 60 kr., za pol leta 2 glđ. 40 kr., za četrtletje 1 glđ. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt let 1 gold.; ako sadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 23. prosinca 1874.

List 4.

Koledar za naslednji teden.

Prosinec. Januvar.

25. III. Nedelja po sv. treh Kraljih. Evangelij: Gobovi in stotnik. (Mat. 8.) Spreobrnjenje sv. Pavla. Pavel — poprej imenovan Savel — je bil sin judovskih staršev, rojen v Tarzu, glavnem mestu Cilicije, čegar prebivalci so rimske mestnjanske pravice uživali. Savel, mladeneč bistre glave in poln ognja, je bil šel v Jeruzalem v judovsko šolo preslavnega učenika Gamalijela. Ta modri mož je v velikem judovskem zboru rekel zbornikom: „Možje, Izraelci! Odstopite od teh ljudi (namreč apostelnov), in pustite jih; če je od ljudi... to delo, se bo razderlo; če je pa od Boga, ga ne bote mogli razdreti.“ Savel je v šoli tega razumnega moža naglo napredoval v znanji sv. pisma. Kolikor bolj je gorel za Mojzesovo postavo in judovske šege, toliko bolj je čutil Jezusa in njegove verne, ker je mislil, da so sovražniki Mojzesove postave. Ko so sv. Štefana kamnjali, je bil tudi Savel na morišu, in je privolil v njegovo smert. Po Jeruzalemu je stikal in zalazoval kristjane, ter jih izdajal in v ječe zapiral. Velicega duhovna je prosil, naj mu dovoli iti v Damask, da bi ondi polovil kristjane in zvezane pripeljal v Jeruzalem. Na potu gredé v Damask ga je nanagloma obsvetila svetloba z neba. In je padel na tla, in slišal glas, kateri mu je rekel: „Savel, Savel! kaj me preganjaš?“ On pa je rekel: „Kdo si, Gospod?“ In Gospod mu odgovori: „Jaz sem Jezus, ktereга ti preganjaš.“ Savel pa trepetaje vpraša: „Gospod! kaj hočeš, da naj storim?“ Gospod mu reče: „Vstani in pojdi v mesto, in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti.“ Tisti možje, ki so z njim hodili, so ostermeli, ker so glas slišali, pa nikogar niso vidili. Savel je vstal, pa z odpertimi očmi nič ni vidil. Peljali so ga ob roki v Damask. Tam je bil tri dni, da ni vidil, in ni ne jedel ne pil. Bil je pa v Damasku učenec po imenu Ananija. Gospod mu je rekel v prikazni: „Pojdi v Ravne ulice, in vprašaj v Judovi hiši po Tarzanu Savlu; glej, on móli.“ Ananija se izgovarja iti k njemu, ker je slišal, koliko hudega je ta mož storil kristjanom v Jeruzalemu, in ima oblast zvezati tukaj vse, kateri kličejo tvoje ime.“ Gospod pa mu je rekel: „Le pojdi, ker on mi je izvoljena posoda, in bo nevernikom oznanjeval sv. evangelij.“ Ananija je šel v hišo, in je roke nanj položil, rekoč: „Savel, brat! Gospod Jezus me je poslal, da spregledaš, in bodeš napolnjen s sv. Duhom.“ In zdajci so mu padle z oči kakor luskinje, in je spregledal; in je vstal in bil keršen. Nekaj dni je ostal v Damasku pri učencih in je precej v shodnicab oznanjeval, da je Jezus Sin Božji. —

Marsikdo je morda že slišal Božji glas svoje vesti,

glas Božji v cerkvi: Savel, Savel! — kristjan, kristjan! — zakaj me preganjaš? Zakaj govoriš zoper mojo vero, ki sem jo tebi v zveličanje na zemljo prinesel? Zakaj me obrekuješ, čertiš in preklinjaš v mojih namestnikih? Zakaj me sovražiš v svojem bližnjem? Zakaj mu krivico delaš? — Mi vsi smo udje enega telesa, in Kristus je glava tega telesa, kdor tedaj dela krivico udom, jo dela tudi glavi — Kristusu. — Bog daj, da tudi tebe glas Božji prebudi iz grešnega spanja, pa tudi ti trepetaje s Savlom vprašaš: Gospod! kaj hočeš, da naj storim? Mili glas Gospodov ti poreče: Pojdi k mojemu namestniku, on ti bo povedal, kaj stóri, da rešiš svojo dušo. —

Spominj je danes še: Sv. Ananija sprič., ki je sv. Pavla kerstil. — Sv. Juventina in Maksina sprič. — Sv. Popona opota spoz.

26. Ponedeljek. Sv. Polikarp, apostoljski cerkveni uč. škof in spričevalec, je bil mož posebne previdnosti Božje. V Smirni ga je bogoljubna vdova Kalisto po angeljevem opominu odkupila iz sužnjosti. Z materno ljubeznijo ga je izredila v keršanstvu pobožna žena, katero je on kakor lastno mater spoštoval. Kakor je bila njegova rednica usmiljenega serca do revežev, tako tudi on. Gospá gre nekdaš iz domá po opravlilih in izroči njemu gospodarstvo; on pa vse hrame izprazni z deljenjem vbogajme. Bila je zadrega, ali Bog je čudežno pomagal, da je bilo zopet vse napolnjeno, in Kalisto Polikarpa sprejme na sinovo mesto, ter je po njeni smerti dedič vsega njenega premoženja.

Pri vsem premoženju pa Polikarpu ni nič mar za konsko življenje, njegova naj večí skerb je, da bi bogoljubno živel in se zveličal. Bukol škof ga priserčno ljubi in posveti ga mašnika, da mu pomaga opravljati Božjo službo. Ni pa čudo, da je bil Polikarp tako napolnjen s svetimi mislimi, ker bil je učenec sv. Janeza evangelista. Vsim je bil tako po volji, da po škofovi smerti v Smirni so ga bližnji škofje in ljudstvo enoglasno izvolili škofa, sv. apostelj Janez ga je pa posvetil za višega pastirja, krog l. 69. Veliko je delal Polikarp v vikši pastirski službi in bil prav goreč v sveti veri. Gnjusoba mu je bila vsaka kazitev vere Jezusove in apostelnov.

Podal se je bil v Rim l. 158, da se posvetva s papežem Anicetom zavoljo praznovanja velike noči. Po naključbi ga sreča veliki krivoverec Marcijan in ga vpraša, če ga pozná. Svetnik mu odgovori: „O poznam pervorojenega satanovega.“

Kmaló potem, ko Polikarp v Smirno pride, se začne grozovito preganjanje kristjanov pod cesarjem Avrelijem l. 166. Verni škofa prosijo, naj se umakne na deželo, in si ohrani njim drago življenje; beriči ga iščejo v njegovi hiši, in ker ga ne najdejo, zvežejo dva

njegovih služabnikov in ju peljejo pred sodnika, in mlajši na pezo djan izdā sv. škofa. Beriči ga najdejo in zvezanega v Smirno peljejo; med potjo pa se razlega glas z neba: „Polikarp, bodi jak in serčan!“ Sodnik mu žuga z mnogimi grozovitnimi mukami; Polikarp pa mu odgovarja, da ga nobena še tako strašna muka ne more ločiti od Kristusa. Sodnik ga poslednjič obsodi na germo. Sv. škof na germadi sredi plamena moli, zgodi se pa sterčenja vredno čudo. Kviško švigajoči plamen objame svetnika tako, da je v sredi kakor v okroglati podolgaсти votlini, in neizrečeno prijeten duh se razširja na vse strani. Nejeverniki vidijo, da mu ogenj nič ne škodva, toraj na sodnikovo povelje skoči nekdo izmed rabeljnov in mu s sulico prebode stran. Njegova kri pogasne ogenj. Sodnik zapové sežgati njegovo truplo, ker se boji, da bi ga kristjani ne vzeli; verni pa sežgane košice nabirajo in jih kot drage kamne hranijo v svetišču. To se je godilo l. 166 po Kr. V Smirni v kapelici se vidi njegov grob.

Iz apostoljskega djanja sv. Polikarpa je znamenita in podučljiva ta-le dogodba. Polikarp s svojim dijakonom Kamerinom gre o nekem času na deželo keršanske srenje obiskovat. Na dolgem potu prenočujeta v poganški gostilnici. O polnoči zbudi angelj Polikarpa, rekoč: „Polikarp, urno vstani in pojdi iz hiše, ker se bo poderla!“ Polikarpov tovarš se obotavlja, angelj pa v drugič in v tretjič zakliče: „Hitro iz hiše! Hitro v bég!“ Zdaj se umakneta in se rešita, ker hiša se je precej na to poderla.

Marsikoga opominja angelj varh po njegovi vesti, pa tudi Bog sam po svojih namestnikih, rekoč: „Beži, o človek! hitro beži iz te hiše, iz bližaje nevarnosti grešiti, da ne pogubiš v nji svoje duše! Kdor nevarnost ljubi, v nji pogine. Poslušaj tedaj glas angeljev in Božjih namestnikov, da rešiš svojo edino dušo.

Drugi godovi tega dneva: Sv. Teogen škof in 36 sprič. — Sv. Pavla vdova spoz. — Sv. Badilda kraljica spozn.

27. Torek. Sv. Janez Krizostom (Zlatoust), patrijarh v Carjem gradu in cerkveni učenik, je bil rojen v Antijohiji od keršanekih imenitnih staršev. Oče mu kmalo umerje, mati pa, dasiravno še le 20 let stara, ostane vdova. Janez je z izvrstnimi zmožnostmi in s hrepenenjem po svetovnih in božjih vednostih vse svoje sešolce daleč prekosil. Do 20. leta je bil bolj posvetnega duha; njegov prijatelj Bazilij pa ga pregovori, da se svetu popolnoma odpove, v samoti pris voji materi živi, se božjih vednost uči, svoje meso s postom kroti, zlasti pa nagnjenje do častilakomnosti v sebi zatira. Ko njegovega prijatelja Bazilija za škofa izvolijo, se Janez pridruži menihom, 4 leta med njimi živi in mnogo bukev piše; da bi se pa še bolj zatiral, se podā v neki berlog, kjer 2 leti ostane. Ko pa jame močno bolehati, zapusti ljubljani berlog in se verne v Antijohijo. Vterdi se in škof Melecij ga posveti diakona. Kakor dijakon piše več bukev in oznanuje be edo božjo z izvrstno govornostjo. Po Melecijevi smerti ga posveti škof Flavijan mašnika l. 386, in ga zvoli za pridigarja. Janez oznanuje besedo božjo tako ginljivo, da prav do serca gre; graja napake in pregrehe ljudstva z vso ojstrostjo, pa tudi z ljubeznijo; zavoljo te njegove izvrstne govornosti so mu dali priimek: „Krizostom“, t. j. „Zlatoust“. Vse suje k njegovim pridigam, še celó judje in krivoverci. Po smerti Nektarija patrijarha v Carjem gradu zvolijo Janeza škofa; ker se pa bojijo, da iz ponižnosti ne bo hotel priti, in da ga ljudstvo ne bi pustilo, ga cesarski poslanec z zvijačo iz mesta izpelje in v Carji grad pripelje. Janez škof ima terdo vojsko z arijanci, ker jim noče cerkve prepustiti; graja in odpravlja

očitne pregrehe, zlasti lakomnost in krivico vélicih, pa tudi nečimernost v obleki; s tem pa si nakoplje veliko sovražnikov, naj večji sovražnica njegova pa je bila cesarica Evdoksija. Ti sovražniki podkurijo mevžastega cesarja Arkadija, da ga vdrugič v pregnanstvo pošlje; sirovi, divjaški vojaki ga iz mesta v mesto tirajo, neustmiljeno z njim ravnaajo; sv. škof jim na potu smertno zbolí, vernejo se v bližnjo cerkev, prejme svete zakramente in umerje v Gospodu l. 407, v 9. l. svojega višega pastirstva, v 4. l. pregnanstva in v 60. l. svojega življenja. Pravica Božja se je s strahovitimi kaznimi maševala nad mestom, zlasti pa nad sovražniki sv. škofa. — Vodila sv. Janeza Krizostoma: Tvoja radovednost bodi oberojena pred vsem drugim na božje reči.

Derži se resnice, ker le samo ona te pelje k Bogu.

Ničesar se ne bojim, kakor le samo greha.

„Vojska je človekovo življenje na zemlji.“ (Job 7, 1.); vojskuj se tedaj, da dosežeš krono!

Sv. Julijan sprič. — Sv. Vitalijan papež, je poterdil rabo orgelj po cerkvah, † 672. — Sv. Maver opat spozn.

28. Sreda. Sv. Margareta, kraljeva hči, devica, rojena na Ogerskem l. 1243. Njeni starši, Bela IV. kralj in Marija, so jo obljubili Bogu, če odžene Tartare, divje ljudstvo, ki so Ogersko napadali. Zgodilo se je. Bilo je to čudovito izvoljeno dete polno vneme za molitev. Z vso skerbljivosti jo je bila odgojena v Vespriju pri redovnicah. Učenica, blažena Helena, jo je večkrat móгла klicati od molitve, Marjetica pa jo je s solznimi očmi prosila, da naj jo še nekoliko časa pusti moliti; zlasti rada je molila pred sv. križem; pred sv. Rešnjim Telesom pa je bila v molitvi že celó vsa vneta. Marijo prečisto Devico je častila s preserčno ljubeznijo. Bila je ponižna in do solz jo je zbolelo, če jo je kdo imenoval kraljevo hčer. V devištvu je do smerti živela, dasiravno sta jo dva kralja snubila. Telo pa je s postom in sploh z ojstrostjo pokorila. Boluim je rada stregla, za uboge svojo sprednico milošnje prosila, pokoršino natančno spolnovala. Smert ji je Bog celo leto pred naznanil; 9. grudnia l. 1270 je rekla še vsa zdrava, da bo 14. grudnia umerla. Zgodilo se je. Ljubi bravec moj! nam ne bo Bog dneva najine smerti razodel: bodiva tedaj pripravljena. Po zgledu sv. Marjete rada moliva, zlasti pred sv. Rešnj. Telesom; Marijo preserčno častiva, mesenost s poželenjem vred kotiva; bodiva ponižna in sprednikom pokorna: po tem smeja upati srečne zadnje ure. —

Drugi godovi. Sv. Neža v drugič — Sv. Tirs, Levcij in Kalimik sprič. — Sv. Ciril Aleksandrijski šk. spoz. — Sv. Valerij šk. spoz. — Sv. Jakob puš. spozn.

29. Četertek. Sv. Frančišk Salezij, šk. Geneveški in spoz., rojen od imenitnih pa pobožnih staršev na gradu Salezu 21. vel. serp. l. 1567. Enajst lét je spolnil in oče ga pošlje na visoko šolo v Paris. Pri odhodu mu pobožna mati na serce govori in zveličavne nauke daje, kakor sv. Blanka svojemu sinu sv. Ljudoviku, kralju Francoskemu: „Moj sin! imej Boga pred očmi, pridno moli, in ne stori nobenega greha; rajše bi te vidila mrtvega pred nogami ležati, kakor da bi zvedila, da si storil le en sam smertni greh“. Pa tudi oče mu je povedal, kakor je treba in dolžnost. — Sin si je nauke staršev globoko v serce vtisnil, in žive dni jih ni pozabil. — Bog daj, da bi vsi starši take nauke dajali otrokom, kadar gredo od hiše; pa da bi tudi otroci se vselej po njih ravnali.

Po doveršenih šolah v Parizu in v Padovi si zvoli mladi grof duhovski stan. Frančišk, mašnik, prošt, gre

na Savojsko kot misijonar med kalvince, jim razklada 4 leta resnice katoliške cerkve z veliko nevarnostjo, ker so mu po življenji stregli; in po njegovem velikem trudu in prizadevanji se verne 72.000 kalvincev v katoliško cerkev. 8. grudnia l. 1602 je bil škof posvečen. Bil je resnično pravi apostoljski mož; na vse strani je dolžnosti natančno spolnoval. Tudi je več bukev spisal, med njimi je splošno znana „Filoteja“. Med njegovimi čednostmi se sveti sosebno njegova krotkost; bil je nagle nature, pa jo je bil tako ukrotil, da je bil pohleven kakor jagnje. Rekel je zarobljenemu človeku, ki ga je gerdo zmérjal: „Če mi tudi oko iztakneš, te bom z drugim prijazno pogledal.“

Po trudnem, delavnem življenji je v Gospodu zaspal v svojem 56. letu 28. grudnia 1622.

Vodila sv. Frančiška škofa: Če ti je mogoče, bodi vsak dan pri sv. maši, ker iz nje ti dohajajo obilne milosti (gnade) Božje.

Če ti je moč, moli vsak dan sv. rožni venec (roženkranec).

Duhovno branje je posebna dušna hrana.

Pokorila, ki človeka preveč slabijo niso hvale vredne, ker ne more svojih dolžnost spolnovati z oslavljenim životom.

Ss. Papija in Maver vojaka sprič. — Sv. Konštancij šk. sprič. — Sv. Sabinijan sprič., zvelič. — Sv. Valerij šk., učenec sv. Petra ap.

30. Petek. Sv. Martina, dev. sprič., v Rimu. Martina je zavoljo svoje čedne postave in radodelnosti slovela po vsem mestu. Cesar Aleksander (222–235), ki jo pred nj pripeljajo ko kristjano, jo ukaže peljati v tempelj Apolonov, da naj daruje. Martina v tempeljnu vzdigne roko, pa ne, da bi Apolonu maliku darovala, temuč naredi križ in prosi Jezusa Kristusa, naj pokaže svojo moč. Potres vstane, četerti del tempeljna se podere in malik se razvali. Derhal kriči: Martina je čaravka, proč z njo. Cesar jo ukaže grozovito mučiti, z železnimi kaveljni tergati; ali možje, ki jo terpinčijo, veči bolečine čutijo kakor Martina; teraj spoznajo božjo moč, verujejo po Martinini molitvi v Jezusa Kr. Cesar ukaže moče ob glavo djati, Martino pa z vrelo tolstjo (tolšo) oblit, kar ji nič ne škodva; jo pred zverine vreči, pa se je ne dotaknejo; na germado postaviti, pa ji še las ne zgori. Vse te čuda viditi, se spreoberne veliko malikovavcev. Martina je bila poslednjič ob glavo djana in je desegla dvojno krono, namreč devišstva in mučenstva.

Vodilo sv. Martine: Kristus je moja moč. Kdor se njega derži, stoji terdno kakor hrast tudi v naj večem viharji; kdor pa njega zapusti, je kakor terst, ki ga vsaka sapa sem ter tje maje.

Sv. Matija, šk. v Jeruzalemu spoz. — Ss. Felicijan, Filapijan in 124 spričevalcev. — Sv. Feliks pap. spoz. — Sv. Savina spozn.

31. Sabota. Sv. Peter Nolask spoz., rojen na Francoskem l. 1189, sin premožnih in pobožnih staršev. Ko je dete v zibeli ležalo, se mu usede na desno roko roj bučel in precej sat zastavi. To posebno dogodbo so razlagali za dobro znamenje. V 15. l. zgubi očeta, in bil je z vso ljubeznijo in pokoršino svoji materi vdan. Tisti čas so Saraceni v lasti imeli naj lepši kraje na Španjskem. Le ti so kristjane lovili, jih v terdi sužnosti imeli, v Afriko prodajali. Bilo pa je še naj hujše to, da so jih morali keršansko vero zatajiti in se poturčiti. Ta velika reva kristjanov sega Petru globoko v serce, prodá vse, kar ima, gre na Španjsko, in odkupi več kot 300 kristjanov iz sužnosti. Pa bilo jih je še na tisuče, ki jih z ničemur več odkupiti ne more. Peter 1. vel. serp. l. 1223 moli in premišljuje, kako bi premogel še več

svojih bratov in sester iz sužnosti rešiti, kar se mu prikaže nebeška Kraljica, rekoč: „Vstanovi red pobožnih mož, katerih skerb bodi: reševati kristjane iz sužnosti.“

To prikazen sta imela tudi njegov spovednik, sv. Rajmund s Penaforta in Jakob, španjski kralj. Vsi trije se podajo v stolno cerkev, in po veliki maši zaveže Peter sebe in svoje duhovne sinove pred barcelonskim škofom memo treh navadnih samostanskih obljub še s četerto, da hočejo darovati tudi sami sebe v rešitev jetnikov, ako bi to bilo treba. Peter je bil tedaj prvi predstavnik teh redovnikov; 6 mašnikov in 7 viteзов je stopilo v njegov red. Hitro so se množili udje tega reda, da je bilo treba zidati več samostanov. Pobožni kralj Jakob je veliko k temu pripomogel. Sv. Peter je bil 31 lét predstavnik tega reda, in je v svojem 66. letu po življenju polnem truda, previden s ss. zakramenti, sladko v Gospodu zaspal ravno sveti božični večer o polnoči l. 1256.

O koliko naših bratov in sester tiči še v sužnosti, v naj terši satanovi sužnosti; če jih mi ne premoremo iz nje rešiti, ne z besedo ne z djanjem, molimo za nje vsaj, da jih reši Bog.

Sv. Metran sprič. — Sv. Marcela vd. spoz. — Prenesenje svetinj sv. Marka ev. iz Aleksandrije v Benetke. — Sv. Cir muč., zdravnik v Aleksandriji.

Sv. Oče Plj IX, sedanje nadloge in Jezusovo najprelejšje Serce.

Ni davno tega, kar je eden ljubljanskih liberalnih časnikov gerše kakor jud pisal o M. Margareti Alakoque in Jezusovem naj svetejšem Sercu. Poslušajmo pa, kako namestnik Kristusov govori o češnji naj svetejšega Serca, ktereга prečastiljive podobe so viditi skor po vsih katoliških cerkvah.

Do zastopnikov katoliških društev v Rimu, ki so v svojem in v imenu svojih tovarišev obljubili zidati cerkev v čast Jezusovem presv. Sercu, so imeli sv. Oče nedavno naslednji nagovor:

„Prav pohvalim in v Božjem imenu poterdim obljubo, ki ste jo ravno kar storili v svojem in v imenu nepričujočih enakomislečih. V tem trenutku mi ravno prihaja na misel napredek človeštva v nekterih vednostih, ktere naj imenujem „korisne vednosti“, ker merijo samo na povzdigo telesnega blagostanja in zločnosti v življenji. Res da, človeštvo je prišlo na to pot in hodi po nji čverstih in pospešenih stopinj, da vse vednosti, ki obetajo vživanje življenja, se marljivo obdelujejo in so tako rekoč posebna slava sedanjosti. Med temi vednostimi ima pa znanstveno spoznanje človeške nadloge prav malo prida, akoravno se v nauku zelo obravnava. Bukve se pečajo s to vednostjo, govorniki modrujejo o nji, akademije jo pretresajo; in vendar vse to s slabim vspehom. V tem ko materijelni napredek raste, se množi pa tudi človeška revšina, in nesreča, da v ravno tej meri raste brezskernost za odvernjenje revšine.*)

Le pogledjte okrog sebe, opazujte nadloge, ki nas od vsih strani pritiskajo. So telesne in duhovne nadloge; nadloge, ki nam jih je poslala jeza Božja, in take, ki prihajajo po človeški hudobiji, in ktere zato hočem imenovati „napravljen“. Ni potreba natanko razkladati, kako so nastale te nadloge; več kot zadosti je, ako jih le imenujem. Med natornimi nadlogami vidite razsajati

Bolj ko se revšina množi, bolj se trosi in zapravlja tam, kjer ni sila in ne treba; manj ko je denara, več se ga daje tam, ker je že in kjer ga treba ni kopičiti.

povodnji, potrese, nesrečne viharje in druge splošne nesreče. Duhovne nadloge vam kažejo v peklenški podobi zmagovavno nesramnost, prosto in nekaznovano bogokletje, očitno podpirano krivoverstvo, razuzdanost v očitnih nauk, preganjanje služabnikov svetišča (nad katerim imajo brezbožneži v Italiji in drugod tako veselje) in vsih tistih, ki so zvesti katoliški veri. Poslednjič omenim še nadlog, ki prihajajo od ljudi, kateri imajo oblast. Tu najdete velike davke, nepravilnosti, zatiranja, neizrečeno pripravljenost denar sprejemati, in veliko obotavljanje plačevati, veliko podiranj, in nič, kar bi zopet poslavljalo. In po vsem tem, povejte mi, ali nimamo vzroka s psalmistom zaklicati: „Adhaesit pavimento anima mea?“ Ali se nam duše ne teptajo v blato in prah pod težo tacih stiskanj?

Toda vi ste našli pomoč zoper te nadloge, o res, moji otroci, našli ste jo. Spomnili ste se, da v nebesih je Serce božje, ki je zmožno vas tolažiti, podpirati in razsvetliti. Približajmo se temu Sercu in pred rano, ki jo je odperla sulica, ga v ljubezni in veri premišljajmo. „Prospiciens per cancellos.“ Pomislimo, da to Serce živo hrepeni razširiti ogenj, kateri ga vžiga, tisti ogenj, ki želi vesoljni svet vneti z ljubeznijo do Boga in do bližnjega. Pridimo k temu Sercu, in napoljeni z občudovanjem premišljajmo nebeško napravo, s katero je bila Cerkev narejena, in kako je polna moči izšla iz tega studenca zveličanja, operta na sedemere stebre svetih zakramentov.

Približajmo se pa s ponižnostjo in zaupanjem temu presv. Sercu in zaslišali bomo sladke besede: „Erunt oculi mei ibi cunctis diebus“, to je, Serce in oči Kristusove bodo neprenehoma obrnjene na to po vsej zemlji razširjeno Cerkev, in zlasti na ta Rim, ki je sedež resnice in središče katoliške vere.

Tu sem je bil poslan pervak apostelnov (naj pravijo brezbožneži, ti napeti sovražniki prave Cerkve Božje, kar koli hočejo), tu sem je prišel sv. Peter. Brez strahu se je upal med te divje zveri, in neprestrašeno je označeval resnico v sredi med rimskim ljudstvom, ki je bilo sprejelo vse nespameti in ostudnosti drugih ljudstev, potem ko jih je bilo toliko podjarmilo. Potem pa ko je kri papežev in milijonov mučencev tekla, je to imenitno mesto (Rim), ki je bilo tako dolgo v sužnjosti zmote in vsih grozovitnost, po zasluženju te kervi in po močni volji Božji postalo učenik resnice.

S tega učeniškega sedeža naj svetejših nauk so se razširjale pravila, ki so ljudi učile, in sveti, ki so jih razsvetljevali, od začetka Cerkve pa do „Silabusa“ in določil Vatikanskega zbora. Zato bodi slavljeno to božje Serce, ki je začetek tolikih dobrót in studenec vsih tolažil in vsega razsvetljenja. Pa tudi vi ste blagoslovljeni, moji bratje, ker ste namesto samopašnosti v posvetnih veseljah iskali sreče in miru pri studencu, kateri edini je zmožen vam oboje dati.

Vem, da brezbožni celó to božje Serce preklinjajo, toda prišel bo čas, ko bo Bog sam te preklinjavce preklel.

Mi pa hitimo k temu pribežališu duš, darujmo mu svojo ljubezen in prosimo ga, naj nas njegova ljubezen močne stori. Recimo mu z Jobom: „Ne pustim te, dokler me ne blagosloviš.“ O ti presveto serce, polno ljubezni, vir vsih milost, blagoslovi nas in dodeli nam po svojem blagoslovu serčnost v vsih bojih, stanovitnost v naših sklepih, in daj, da tvoj blagoslov pri nas ostane do zadnjega dne našega življenja. Med tem pa naj vas blagoslovi moja slaba roka; blagoslovljeni naj bodo tudi vaši sorodniki in prijatli. Bodite glas, po katerem naj se ta blagoslov razširi čez vse otroke katoliške Cerkve, naj dá vsem potrebno serčnost, ter naj vas ohrani stanovitne do zadnjega zdihljeja vašega življenja.

Govor gosp. Jan. Flisa

v obletnem zboru katol.-polit. društva 11. pros. 1874.

Močno gibanje, strašen boj je sedanji čas med evropskimi narodi. Od naroda do naroda se razširja razdraženost, vnela se je med ude enega in tistega naroda in segla je do podlage družbe človeške, v družinsko življenje. Na Laškem, Španjskem, Francoskem, Nemškem, na Avstrijskem vidimo narod razdeljen v dva tabora; vzrok temu razkolništvu, temu razporu pa ni prav za prav, kakor pred nekaterimi leti, različnost narodnosti, temuč vera in brezverstvo. Ena svojbina ima na svoji zastavi lepoglasno ime „svoboda“; pod to zastavo zedinjujejo se mnogoverstne narodnosti, in akoravno so med saboj tudi v nekem razporu, vendar ima beseda „svoboda“ tako čarovno moč, da pozabljajo med-sabojno sovraštvo, in se združujejo k boju zoper tabor, kterege imenujejo stranko „ultramontancev“, pravničarjev, klerikalcev itd., in da bi se luč njih svobode toliko krasnejše zasvetila, imenuje jih tudi mračnjake, nazadnjake itd. Naš tabor pa se bojuje pod banderom z napisom „vera, resnica, pravica“.

Tudi pri nas se je prejšnje leta gledalo bolj na narodnost, bila je huda borba, rekel bi, sovraštvo med posameznimi narodi. To sovraštvo se je posebno kazalo po časnikih in ob času volitev za deželni ali državni zbor. Ne volite tega, se je pisalo in klicalo, ta je nemškutar, nima serca za narod, je izdajalec naroda; — od druge strani pa, ne volite ga, ta je ultraslovenec itd. Sedanji čas pa je to zabavljanje bolj potihnilo, zdaj se sliši: ne volite tega, on je klerikalec, je pravničar mračnjak, — poprej od nemškutarjev voljen narodnjak ne bi bil prevzel mandata, zdaj ga od nemškutarjev liberalcev prevzame z veseljem. Tako so se v kratkem časi in značaji premenili.

Posebno se svojat liberalcev močno šopiri in usti, oni sami, pravijo, da so zvesti prijatli ljudstva, za čigar blagor so z vsemi močmi delati pripravljeni, obetajo ljudstvu svobodo, omiko, napredek — in očitajo stranki konservativcev, pravničarjev, da ona skerbi le za svoj dobiček, da dela le iz sebičnosti.

Prašanje je le, ali so te obljube resnične, — ali je ljudstvu se zanesti, da ga bodo pripeljali do prave svobode, prave omike, sme li takim sladkim obljubam verjeti?

Popolnoma svobodna, to je, neomejena od nikogar ne odvisna ni nobena stvar na svetu; nebesne trupla, zemlja in morje — vse je omejeno po postavah Stvarnikovih, liberalci bi rekli, po naravnih postavah, katerih spremeniti nihče ne more. Popolnoma neomejen, od nikogar odvisen, nikomur odgovoren je le Bog, stvarnik vsih reči. Ni ga tudi človeka, popolnoma svobodnega, in vendar ima vsak neko hrepenenje po prostosti, po polni samosvojnosti, vsakteri se kolikor zamore želi rešiti vezi, ktere ga v prostem gibanju ovirajo.

Beseda svoboda pa ima po mnogoverstnih okoliščinah življenja in stanú tudi razen pomen; ktera višja oblast namreč se človeku dozdeva jarem, ki ga v prostem gibanju ovira, tisti se tudi odtegniti prizadeva — in ako to doseže, se misli svobodnega. Tako na pr. se že otrok, kteremu se oblast staršev dozdeva jarem — čuti veliko bolj svobodnega, ako se očem staršev odtegniti zamore; kolikor bolj pa odraste in z leti rastejo tudi hude strasti, toliko težji se mu dozdeva oblast staršev, — toliko bolj hrepeni po svobodi. Učenec, dijak si misli vzor vse svobode, ako se sme učeniku posmehovati in njegovo povelje zaničevati; novošegni materijalni fabrikanti imajo za nar večji svobodo, da bi bili prazniki odpravljeni; liberalnemu učitelju je dan danes ideal

svobode ta, da se nadzorstvu cerkvene oblasti odtegne; pijancu da bi bila „polizeistunde“ odpravljena; tistim, ki so se zakonskega jarma naveličali, naj bi zakon ne bil zakrament, da bi se razdjati zamogel itd.

Republikanec, kteremu je samovlada nepovoljna, hrepeni po ljudovladi; sovražniku sv. vere pa je prava prostost ta, da smé po zborih, časnikih, spisih, v povestih in pravljičah neomejeno svobodno zabavljati čez vero in Cerkev in se znositi nad vsim, kar je s svetò vero in s sv. Cerkvijo v tesni zvezi; in brezbožnik pa zahteva, naj bi se Bog sam pahnil z njegovega prestola — in to je vzor in delo „verskih liberalcev.“

Verski in politični liberalizem v enem oziru nista neogibno v zvezi; utegne biti kdo političen liberalcec (ako namreč politika sama ni veri nasprotna), zraven pa vender zvest sin katoliške Cerkve, ker Cerkev nobene vlade ne zametuje, bodi si ljudovlada ali samovlada itd., akoravno ji ni vse eno to, kako vlada čez podložne gospoduje. Sedanji čas pa sta verski in politični liberalizem v tesni zvezi. Vjemata se v načelih popolnoma s paganskimi liberalci, namreč: oblast vladarjev se ne naslanja na Božjo oblast, ampak je popolnoma odvisna od ljudstva, vladarji niso „po Božji milosti“, ampak „po milosti človeški“ dosegli vladarstva. Jaz sem človek, tako modrujejo, kakor vladar, in ne bom terpel, da bi kaki drugi človek, ki je z menoj popolnoma enako bitje, čez mene gospodoval — zato rej klic skrivnih in očitnih frajmavarskih družb: proč z vladarji, proč s trinogi, proč s Cerkvijo, ki si prisvojujejo oblast čez našo svobodo.

Smem reči, da mnogi, ki spadajo k ti stranki, in veliko govorijo o svobodi, o napredku, omiki, sami prav za prav ne vedó, kaj hočejo; liberalci so, ker duh sedanjega časa tako vleče. Govorijo o napredku, pa kam napredvajo? Do negotovega, neznanega nekam. Govorijo o svobodi, pa to si vsak po svoje razlaga, poslednjih nasledkov sedanjega liberalizma pa ne poznajo. Poslednji cilj in konec liberalizma je znan le poglavitnim vodjem, toda ti svoje namene skrivajo pod lepimi „frazami“, ki žgačejo ušesa in se spačenim nagnjenjem in strastim posebno priležajo, kterih fraz pa večina, ki jih bere, ne razumeva.

Ozrimo se na očake svobode, na očete, kterih spisi so sedanjim liberalcem evangelij in za ktere, akoravno mnogi nevedoči, delajo. Kakšne resnice učijo ti očaki in kaj nameravajo?

Eden sedanjih aposteljav liberalskih je K. Vogt, kterega vsa liberalna Evropa slavi. Ta uči, da človek ni več kakor opica, da opice so njegovi pradedje, tají toraj neumerjčenost človeške duše in vse Božje resnice, tají tudi Boga in človeško življenje popolnoma poživinjuje. Kaj on misli o družinskem življenji? Četerta Božja zapoved zapoveduje otrokom, naj ljubijo starše in jih spoštujejo kot namestnike Božje; staršem pa zapoveduje, naj skerbijo za otroke, ker bodo morali dati ojster odgovor od njih. Kaj pa opičar Vogt pravi? On uči, da očetova oblast do otrok je enaka oblasti kozlovi, katero si prilastuje čez čedo, ki jo vodi; on pravi, da kakor pri živali ne more biti govorjenje o dobrih delih in grehu, tako tudi pri človeku ne. Zatoraj se čednosti, pobožnosti posmehuje, nar hudobnejši djanja pa kot popolnoma naravne, kot natorne zagovarja!*) Glejte, to je en nauk aposteljna liberalcev! Kaj pa iz tega sledi za družinsko življenje, bom nekoliko pozneje omenil.

*) Zdaj vsak lahko sprevidi, zakaj so sedanji liberalni časniki tako gerdi in nesramni, da se naj imenitnejšim čednostim in darežljivim djanjem svetnikov in sploh vernikov posmehujejo, zakaj poštene vernike zaničljive delajo in z gerdimi priimki pitajo.

Vr.

Ako pa nekteri napredka, svobode, omike išejo v tem, da človeka poživinjuje, jo drugi hočejo doseči s tem, da odstavljajo Boga, in se sami postavljajo na njegovo mesto ter učijo, da v človeku še le se Bog samega sebe zavé, da človek je bog in ga ni nad njim drugega Boga — in ta nauk imenujejo neizrečeno imeniten napredek sedanjega časa, akoravno so egiptovski faraoni tudi že imeli tako učenost, ker rekel je faraon Mojzesu: kdo je gospod nad menoj, ne poznam ga! Če je pa človek bog, mu mora biti vse pripušeno misliti, govoriti, storiti, kar koli se mu poljubi in vse mora kot „delo božje“ biti popolnoma pravo in dobro, nar milejši delo usmiljenja, in nar ostudnejši nehvaležnost oboje je popolnoma enako, ni ga nobenega razločka. Ako toraj kdo vidi reveža mraza trepetati in mu podeli svoje lastno oblačilo, da njegovo nagoto ogerne, ali pa naj svojemu nar boljšemu dobrotniku, nar milejšemu prijatelju, lastnemu očetu ali lastni materi brezserčno meč zasadi v srce, je po tih naukih vse enako! Kako grozoviti nauki!

Človeški namen na zemlji, pravijo drugi, je ta, da svojemu mesenemu poželenju popolnoma zadostuje, in da brez ozira na druge za svoj lastni prid in blagor skerbi. V dosego tega namena se smé poslužiti kterih koli, tudi krivičnih pripomočkov, in spraviti s poti vse kar ga v vživanji zadržuje. Iši sreče! kličejo, vživaj vse, kar poželenje zahteva, ne terpi nobene postave, ktera tvojo svobodo omejuje, sebičnost je edina tvoja postava; — vse, kar ti vživanje prepoveduje, je prazna vera, nebés ni, da bi se po smerti tam radoval, vživaj toraj zemljo, dokler je še čas! In tako pri slovečem nemškem pesniku Schillerju govori brezbožni vitez: Le hitro! le serčno na delo! Vse ovire hočem podreti, ki me zadržujejo, da nisem sam svoj gospod! Bi li dolgo ostala družba človeška. če bi se po tih in enakih načelih ravnala? Kakšno bi bilo družinsko življenje?

Resnično je, kar piše pobožni Geilert: Če so te načela resnične, če ni Boga ne pekla, potem me mika biti hudelnik; toda povem vam, tudi pred kraljem bi se ne ustrašil. Potem svojega bližnjega smem ogoljufati, kadar koli ga morem, — smem ga, ako vidim da je moji sreči na poti, spraviti s poti ali zavrtno, ali pa tudi očitno; — smem mu dati piti sladkega strupa, če vidim, da ima veliko posestvo, jest pa ne, in če bi njega ne bilo, bi bilo moje; smem biti izdajalec svojega prijatelja, ker prijateljstvo je zgolj domišljija; smem krivo prisegati, ker to so le same prazne besede. Toda tudi drugi smé potem takem z menoj ravno tako delati, smé me ogoljufati, smé me umoriti, če se mu dozdeva, da sem njegovi sreči na poti. Če ni čednosti, ne greha, smé mi bližnji oskruniti ženo, katero ljubim kakor samega sebe, ali pa mene umoriti, da bi si jo prilastil; smé mi hčer, ktere nježnost in nedolžnost ljubim kot punčico svojega očesa, zapeljati in osramotiti, smé mi sina, čigar poštenost je moj ponos, spraviti med kardelo hudodelnikov. — Ako imata oče in mati bolešno dete, in jima velike sitnosti prizadeva, smeta ga vreči iz hiše, da ga stergajo psi, ali pa nesti ga v gozd, da ga stergajo divje zverine, kakor so delali paganski Špartanci in še zdaj delajo Kinezi; ali kaj bi zadrževalo starše, če njih otroci niso drugega kot dediči orangutanovi, kadar jih je preveč ali za ktere ne marajo, kakor mlade psičke ali mačke zavezati v vrečo in jih utopiti v vodi! Ali postavimo, da je sin navdihnjen takih liberalnih načel, in on cele noči z razuzdanim osebstvom zapravlja očetovo premoženje, mu mar smé tudi liberalni oče to braniti? Sej njegova oblast ni večji kakor živalska, in če mu hoče braniti, kaj bo zadrževalo sina, če je greh prazna beseda, če Boga ni ne nebés ne pekla, da on tudi s silo spravi spod nog svojega lastnega očeta, ki ga v vživanji zadržuje in svobodi stavlja mejo? Tako

pri Schiller-ju modruje liberelec, ki svojega lastnega očeta in brata hoče umoriti, — modruje, da otročja ljubezen do očeta in bratovska ljubezen je popolnoma prazna beseda.

Strašno hudobno, peklensko je to modrovanje; toda popolnoma odkriva nasledke liberalnih nauk. Če bi toraj v kaki družini bil popolnoma brezbožni oče, ali mati, sin ali hči, ali če bi bili brezbožni liberalni vsi skupaj; kako grozna, kako strašna bi bila taka družina! In če bi cela soseska ali vsi državljani živeli po tih liberalnih naukih, bi li zamogla človeška družba obstati? (Konec nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Šole vse, očitne in osebne, je deželna vlada z razglasom 18. pros. zopet ustavila za nedoločen čas, ker se kozé po vsem mestu hudo širijo. Tudi nekaj jetnikov je zavolj kóz že v bolnišnico prenesenih. Ta nadloga leze od kraja do kraja in je v deželi splošna, pa tudi druge bolezni, zlasti neka vročina, je tu pa tam dosti huda, posebno v Dolu pod Ljubljano. — Vidi se, da tukaj ne pomaga in pomagati ne more drugi, kakor le sam Bog; naj bi se toraj tudi tako imenovani „učeni“ k njemu obrnili. Spreobrnjenje, pokora, molitev je zdravilo; razširjanje pregréh in brezverstva pa jestrup, ki je nesrečo vsadil.

— V nunskem samostanu sv. Uršule je 19. t. m. o 10 $\frac{1}{2}$ po noči umerla visokočastita prednica M. Marija Joana Serca Jezusovega, rojena baronesa Zierheim, skoz 18 lét prednica, v 9. letu od svoje 50letnice, v 77. letu svojega življenja. Pokopana je bila 21. t. m. ob 4 popoldne. V prelepem sprevodu toliko prebivalstva vsih stanov so jo spremljali tudi mil. škof, pokopaval pa mil. gosp. prošt A. Jarec. Njena zguba je bitka samostanu in ubogim. Škoda je v zemljo tako preblage kristjane in dobrotnice. Bog ji daj večni mir in pokoj!

— Katoliško-politiško društvo vabi svoje družnike in ude katol. društva k veselici s tombolo v nedeljo večer ob 5 v svoje prostore v Virantovi hiši.

— Darovi za Dolenjsko zdaj že le bolj poredkoma prihajajo, zato naj ob kratkem odgovor damo, kako so bili od tod oddajani. Oddali smo:

1. Mesca sept. 1873: Kerškemu p. n. gosp. dekanu E. Polaku 116 gl. (Poterjenje od 25. sept.) — 2. Za Novomeško okrajno milostn. gosp. proštu Wilfanu naj prvo 93 gl. (Poterjenje od 27. avg.), potlej 250 gl. (Poterjenje od 26. kim. 1873.) — 3. Za Trebniško okolič p. n. gosp. dekanu Kovačiču 200 gl. sploh, in posebej za poškodovane za Biško vas 23 gl. 28 kr. (Poterdilo od 20. kim.) — 4 C. kr. vladi v Ljubljani 316 gl. 67 kr. (Poterdilo od 19. sept.) — 5. Za pogorelce v Biški vasi 75 gl. C. kr. okrajnemu glavarstvu v Novem mestu. (Poterdilo od 25. sept. 1873.) — Osebo izročil 90 gl. č. g. vik. J. Jarcu za razdel. po mil. proštu. — C. gosp. Bl. Justinu, administr. v Mrni peči, 20. okt. za pogorelce v Biški vasi 57 gl. 11 kr.

2. Pozneje zopet: Mil. gosp. proštu Wilfanu za vse Dolenjsko skupaj 20. okt. poslal 418 gl. in 12. grudna 323 gl. 65 kr. (in sicer od tega poslednjega 292 gl. in 1 tol. za 2 gl. star. den. sploh za poškodovane s točo, 27 gl. 45 kr. pa za pogorelce v Biški vasi). Nekaj malo poslednjih darov pošljemo v kratkem na zadevne kraje. (Za pogorelce v Biški vasi so bile prišle tudi nove nogovice od neke družine, ki sem jih osebno podaril neki gosposlinji od ondod.)

Med večimi darovi, zadnje mesce oddanimi, so tudi 104 gl. 80 kr. za pogorelce v Vinici, poslani po p. n.

g. dekanu Alešu, in 23 gl. 60 kr. poslanih naravnost čast. g. fajm. Mat. Šuteju (12. okt.)

Manjši darovi so bili o svojih časih oddani za pogorelce v Čatežu in drugi. (Nekaj malega za pogor. v Prigoricu oddali v kn. šk. pisarno.) Za vse imamo poterdila v rokah.

Mnogoterih zahvalnih pisem, mislimo, ni potreba naznanovati, ker se to samo po sebi razumeva.

Tudi večino misijonskih darov smo oddali pred novim letom, med drugimi je poslanih 442 gl. 60 kr. (vmés 317 gl. 20 kr. za afrik. misijon). (Poterdilo od Bar. Spensa 11. grud. 1873.); veliko je bilo oddanega skoz leto. Sem ter tje kaj prevzame knez. škof. pisarnica, ki po novem letu zbirke razpošilja. Zbirke za sv. Očeta in za Ameriko se oddajo o bližnji priliki.

V Šent-Vidu nad Ljubljano, 19. pros. — „Spomni se, da ne veš ne ure ne dneva, kdaj Gospod pride“, nas opominjajo sporočila, ki nam dohajajo iz Ljubljane zaradi nevarnih kóz. Pri nas pa s kozami vred še drugač Bog kliče. 12. pros. smo zakopali 27letnega čverstega mladenčca, ki je znad komaj seženj visocega odra padši čez 5 ur umerl; in danes smo zemlji z očili 6letnega dečka, katerega je tovarš tudi šesterih lét s puško igranje nagloma usmertil. Igrala sta se tako, da je eden v čev pihal, drugi pri petelinu z žeplenko zažigal; v puški je bil nevedoma smodnik ostal, in če tudi brez svinca, je vender smodnikov puh dečku glavo raztergal, da je bil precej mertev. A P.

Z Gorenjskega. Neoveržljiva resnica je, da naša domovina, posebno gorenjska stran, se smé po pravici ponašati s cerkvenim zvonicom. Se hočeš tega še bolj prepričati, ljubi čitatelj? Ako si poseben častivec sv. Jošta, Ljubljančan ali okoličan ljubljanski, ti smém to le svetovati: Podaj se o prijetnem času na božjo pot na imenovani milostni kraj. Po železnici si urno v Kranju. Ker na postaji ne dobiš nič vžitka za večerjo, stopi čez savski most v mesto k kakemu znancu, ali če moraš iti v kerčmo, je samo kake korake od mosta Zorčeva gostilna, kjer dobiš prav dobrega vina in tudi kaj prigrizniti. Ob enajstah po noči pa hajdi na Joštovo goro! Se vé, v družbi dobrih prijateljev; tako ti bo tudi popotovanje desetkrat slajši in prijetniše — še zlasti, ako si doma ali v Kranju spoved opravil, da bo božja pot s sv. Obhajilom popolnoma doveršena.

Ob 1 ali o 1 $\frac{1}{2}$ si na verhuncu gore. Noge ti bodo že nekaj utrujene, usedel se boš na trato ali na kak star štor. In zdaj, zdaj napni ušesa, kjer zabučala ti bo vse lepši godba, kakor so jo delali nekdanji ljubljanski „njavžarji“. Od vsih strani ti bodo rajsko lepo doneli bronasti pevci. Doli iz starodavnega Kranja ti bo brenčal na ušesa mogočen pretresljiv glas iz (skorej bi rekel) sajo črnega zvonika, stanovnik njegov ti poreče ponosno: Jaz sem krona zvonov gorenske strani v oziru mogočnega glasú. — Slišal boš milo priterkavanje iz stolpov bližnjih duhovnij, n. pr. iz Naklega, Predoselj, Šenčurja, pri vgodni sapi tudi iz Velesovega, Smelednika, Škofje loke, Černigroba itd. Vendar med vsem zvonjenjem nar bolj se boš radoval nad prelepo vbranim, soglasnim zvonjenjem v Šmartinu poleg Kranja.

Še celo nekatere podružnice imajo pravico se ponašati z lepo donečimi zvonovi, n. pr. v Viševku, v Hrastju itd. Tudi sosesčani D. M. na Primskovem nad Kranjem niso hotli za drugimi ostati, ker omislili so si letos nov, veliki pri Samasu vlti zvon, ki tehta 27 stotov, ima glas D, in so sosesčani prav zadovoljni z njim.

8. t. m. so ga peljali 3 domači konji po cesti proti Kranju. Ko se Gastanju bližajo, pridejo jim naproti popotni godci. V mraku se bližeči zvon zapazijo, se ob cesti ustavijo, in kadar se jim zvon približa, jo tako

mogočno urežejo, da močje ob zvonu stoječi, že poprej veseli lepega zvona, so do solz ginjeni. Slava! Godba bila je sedaj na pravem mestu!

Pri ti priliki zamorem vestno priporočati mojstra tesarja, k je zvon obesil. Vse v to spadajoče lesovje je prav lično naredil; priden delavec je, trezen mož (žganja, ki mu pri nas pravimo: trapón, šene pokusi), hvale vredna izjema ljudi te baže. Ime mojstrovo je: Lavre Eržen iz Pševga, Šmartinske fare poleg Kranja.

Na boj!

Vojska življenje se zvati res more,
Pravo ime to življenju velja;
Vojsko sej človek od mladih dni zore,
Pa do izdihljeja zadnjega ima.
Kratki pa hudi človeku so dnevi,
Slednji prinaša mu novih nadlog,
Kakor najemnik zdihuje v revi:
Kdaj bo li konec terpljenja, o Bog?

Znotranjih križev, zunanjih britkosti —
Šteti mogoče nikomur jih ni;
Serce se trese, sej nima kreposti
Zreti pogumno sovražne moči.
Skozi od jutra do nočnega mraka
Tužno se kliče, povsod se glasi:
„Mlajšev Adamovih zgoda je taka,
V boju živeti da morajo vsi.“

Serce nemirno, pokoja iskaje,
Hodi otožno okoli stvari;
Vendar ne najde je nikde postaje,
Stvar sej nepokoj srca še množi.
Večkrat nevihtni viharji hrušijo,
Že se vzdiguje boj sredi srcá,
Dušo sovražne moči prehitijo,
Boja pač hujega ni kot je ta!

Ena sovražna moč še ni končana,
Druga zažene svoj klic že na boj;
Bode že skoraj ta vojska dognana?
Pride mar vendar že dragi pokoj?
Vedno do zadnjega dneva življenja
Vojska bučala bo v sredi srcá;
Konec ne pride prej tega veršenja,
Da se življenje to revno konča.

Plača junaku dohaja slavita,
Kadar po zmagi se mir naredi,
Ko je sovražna moč slavno pobita,
Lavorov venc se zmagalcem deli.
Delaveč tudi se nadja plačila,
Ko je doveršeno delo in dan,
Konec življenja pak ura bo bila,
Tebi za pokoj, o ljubi kristjan!

Križ je junakov, junakinj zastava,
S križem sovražnik se vsak pokonča;
Ojstro orožje pa vera je prava;
Upanje v vojski poguma ti dá;
Sveta ljubezen kot zarja prekrasna
Sveti, pa dviga prot nebu oči,
Da je vojšakom še smertna noč jasna,
Dela ljubezen, ki v serci gori.

S križa orožjem ni treba se bati
Cele serdite peklenske moči;

Pekel pred križem koj mora bežati, —
Križa pogleda prestatu mu ni.
Kdor se vojskuje pod križem zastavo,
Zmaga slavita gotovo mu bo,
S križem dospel bo v domovje mu pravo,
-V raj, kjer ga čaka veselje sladko.

St.va.

Dvojni maliki.

V Liverpool-u na Angleškem je tovarna, fabrika, za indijanske malike. Velikrat je na eni in isti barki ravno toliko nov. zav. biblij v sijamskem ali birmanskem jeziku, kolikor je zabojev napolnjenih z iztesanimi in izstruganimi maliki, ki jih ljudem za denar prodajajo, sleparijo in goljufujejo. Tako pripoveduje francoski dnevnik „Archive Christianisme.“ —

Ali ni tudi na Slovenskem kaj podobnega. V košarici ali pa pod pozduho nese sluga časnikov na pošto, če jih tudi ni cel zaboj. In ti časniki se po eni strani širokoustno bahajo, kako da „mračnjaštvo“ preganjajo in „omiko“ širijo; že na drugi ali pa še na tisti strani so pa maliki z vilami „brezverstva“ v rokah, kateri po vsi deželi teptajo in zatirajo „edino pravo, edino resnično omiko“, ktero je keršanstvo razširilo, ugasujejo „edino rešivno luč, ki je Kristus“, in kopljejo jamo globoko s „černo temo“, da bi se Slovenci vanjo stermoglavili!

Preč s temi maliki! Preč s temi slepili!

Razgled po sreču.

Na Češkem so tudi pri mestnih volitvah padli mladčehi, ki še toliko glasov niso dobili, kolikor vstavoverci.

Nemško. Volitve na Nemškem so ostrušile nemške liberalce tako, da stermé kakor opanani. Do 116 nasprotnikov imajo med 324 izvoljenimi derž. vnimi poslanci; za njih 48 pa bodo nove volitve. Komaj tedaj je nemško ljudstvo okusilo bizmarkijanski sad, že je spoznalo njegovo grintavost in jelo ga je iz nemškega života izmetavati, da celega trupla čisto ne ugonobi. Zasuk na bolje se tedaj godi naglo na Nemškem. Med tem pa avstrijski liberaluhi vsi derhtajo od poželenja, da bi vse nemške liberalne postavbe s civilnim zakonom poverhi v Avstrijo vcepili, ne pomisleči, da na Nemškem bodo ne mara že kakor nič vredno in sramotno novotarijo pod klop vergli tisto, kar se nam nekakor nehotčim s toliko goropadnostjo vsiluje. Na Laškem pri vseh naredbah za civilni zakon je že 100.000 otrok iz taci zakonov, ki so le po cerkveno sklenjeni. Tako razdraženo je katol. zoper toliko silo. Srenje bi morale povedo že naprej protestirati zoper civilni zakon in druge cerkvi sovražne vredbe, ki pogosto niso za drugo razun da mirno prebivalstvo dražijo, korupcijo sejejo in vero spodkopujejo.

— Pruski bobnarji, in za njimi drugi, tudi slovenski listi enake dlake, so ropotali čez pastirske liste francoskih škofov, češ: spet bo vojska; ves hrup pa ni bil družega kakor sleparija, da bi se sedanje volitve na Nemškem za Bizmarka bolje obnesle. Sicer se Bizmarkova prederznost vtika celo v znotranjo vpravo na Francoskem; slavni časnik „Univers“ je na prusko zahtevanje zatert za nekaj časa.

Listek za raznotero robo in blago.

V Novem mestu naš verli poslanec Kramarič bolan leži, ker se je bil preverniti poštni voz, v katerem se je peljal, in se je tudi on ranil.

V Gorici je bilo leta 1873 v mestni farni cerkvi sv. Ignacija 36.300 obhajanih.

V Terstu se je 3. pros. v cerkvi sv. Justa protestanek mladenec odpovedal krivi veri ter je bil sprejet v sv. rimsko-katoliško Cerkev.

Cerkvi v Sovinjaku v Istri sta veličanstvi Ferdinand in Marija Ana podelila 300 gl.

V Celovcu in drugod po Koroškem se tudi kozé širijo.

Na Dunaju je policija l. 1873 v zapor odpeljala 2400 hudodelcev. To je tudi nekaj!

Gospok potepuh, dolge, tanke postave, kakor piše „Botschafter“, se klati po Moravskem zlasti krog duhovnov, jih gleda za denar ožuliti, se silo pobožnega dela in hoče pri vsakem spovedovati se. Najberže je ravno tisti tat, ki je že po Kranjskem sleparil. Naj bi ga bila oblast, ki ga je že imela, po vrednosti v kleše djala, bi bil mir.

Šola. Pri nezmernih stroških za ljudske šole, ki pa še zmiraj imajo rasti, pravi „moravski Botschafter“: Eno vemo za gotovo, in to je obilno dokazano z neveržljivimi dokazi: da namreč srenje po redovnih osebah zamorejo dobiti cenih in primernih ljudskih šol, in da poklicu zvesti redovniški ljudje imajo vse lastnosti in pogoje, ki se zamorejo zahtevati od učiteljev ljudskih šol v korist mladostne olike.

Poljsko. Marija Czartoryska, princesnja iz perve deržine na Poznanjskem, je 18. grudna 1874 stopila v samostan karmelitaric. Vsi bratje so jo spremili do samostanskih vrat.

Ali je primérnej, ali neprimérnej? — Florenški dnevnik ima naslednje naznanilo iz „Torre di Pisa“. Neki Florentinec je bil zoper svarjenje modrege prijatelja kupil pristavo, ki je bila poprej lastnina redovnikov Marije Device sv. Oznanjenja. Kadar je bil z obilnimi stroški vse vravnal, je le manjkalo tje iti in jo vživati. Nekdo mu je v tem razodeval pomislik, on pa je odgovoril: „v sméh me spravljate z dvomi izobčenskimi Bote vidili, kako bom tam stanoval z mucovo brado“ (serčno in varno). Pride dan odhoda, in naš vitez se podá na pot z deržino, zadovoljen, da nikoli tega. Ravno preden stopi na pristavino zemljo, pade pa mertev na tla.

Francosko. Narodna skupščina je sedanjemu ministertvu dala zaupnico; zato je še dalje ostalo, ko je hotlo odstopiti. Rudečkarji se zato ujedajo.

V Mesiki so se Indijani v puntu vzdignili, ker so jim brezverci hotli civilni zakon vsiliti. Klicali so: Živela vera! Smert beluhom in protestantom! —

Ali res Bog človeka nikoli s čudežem ne ozdravi?

„Štiri leta sem bolan ležal, in vse je mislilo, da ne bom več ozdravel. Nekega dne so moji sorodovinci tižali v zravnika, naj odkrito pové, zakaj vendar se leto za letom nič ne zboljša, temuč je le še slabše. Zdravnik je merzlo odgovoril: da čudeža ne more storiti, pa tudi Bog ga ne bo storil. Slišal sem pogovor v svoji bolniški sobi in sem bil nejevoljen čez te besede, ter sem terdno sklenil, da hočem pa brez njega se ozdraviti. Tedaj sem se s češenjem obrnil k božjemu sercu Je-

zusovemu... in neutrudljivo ljubijoče Serce je pomagalo; zakaj leto je, kar sem bil v sterčenje vseh ozdravel...“ Tako piše nekdo iz Pasova 8. nov. 1873 v „Sendb.“, in pristavlja, da le nekaj je še bil dolžan ostal, namreč razglasiti v „Sendb.“ to dobroto Jezusovega Serca.

Iskrice ignacijanske

za vse dni v letu.

4. Spremen podnebja ne poboljša človeka; ako nepopolni človek samega sebe ne zapusti, javaljne bo boljši drugej kot je domá. (S. Ignat. apud Bart. l. 4.)

Nikogar še nisem vidil, da bi se bil boljši s popotovanja vernil. Veliko novega vidiš na potu, pa ne veliko koristnega.

Kdor pregrešno dela, si ne pripravi varnega zavetja; kjer se misli varnega, je sam svoj sovražnik.

Drugo podnebje malo kdaj ozdravi telesne bolezni, dušnih nikoli ne.

Ako je hudo v tebi, beži pr. d. njim, ali preženi taisto; tvoja je napaka, ki te muči, ne krajeva. Ako hočeš hudo ozdraviti, spremeni sebe, ne kraja.

Tisto pot moraš nastopiti, po kateri ti hudobni duh ne more slediti, po kateri strast ne more za tabo hoditi. Zastonj boš pa te poti iskal, ako ne prestopiš od greha k čednosti. To je edino zdravilo za tvoje hudo.

Kraj sam zase še nikogar ni svetega storil. Ni še hvale vredno, ako je bil kdo v Jeruzalemu, temveč ako je v Jeruzalemu sveto živel. Gotovo je znamenje nestanovitnega duha, ki beži pred zmago samega sebe, ako vedno od kraja do kraja spremenjenja išče.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Matija Arzenšek je postal župnik v Grižah in č. g. Jože Hajšek župnik pri sv. Antonu na Pohorji. — Č. g. Jože Kunej gre za provizorja v Soboto in č. g. Anton Droz eg za kaplana k sv. Barbari pri Vurmbergu.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: „J. Ž. 1 gl., prosi blagoslova pri svojih težavnih opravilih.“ — 6 gl. 18. kr. Č. duhovšina v st. Tergu pr. P. — G. J. K. 1 gl. za sv. blagoslov o nastopu. — Neimenovan 1 gl. 50 kr. sr. proseč sv. blagoslova za odpušanje grehov in srečno zadnjo uro. — Marija M. 1 gl. — Neimen. 1 križev terdnjak za 2 gl. 12 kr. star. den.

Za afrikanski misijon: Marija M. 1 gl. — Iz Zalega Loga 2 gl. 10. kr.

Za misijon v Adrijanopelnu: Z Dola 1 gl.

Za misijon v Bukareštu: Z Dola 4 gl.

Za sv. Detinstvo: Iz Zalega Loga 10 gl. 10 kr. — Gosp. Daniel Feigel, učitelj v Tominu pa 2 gl. za dva otročiča. — Neimenovan 2 gl. sr. st. den.

Za Kalvarijo in cerkev sv. Jožefa: Č. g. A. P. 1 gl.

Za Cerkev v Zürichu: Marija M. 1 gl.

Za družbo čistega spočetja: Marija M. 25. kr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Gg. J. B. in J. F.: Priporočili odpravnistvu.